

Val '94

Eldrapolitikkur & eftirløn

Grundarlagið undir einum virknum eldrapolitikki eru góð mentanartilboð og onnur undirhaldstilboð, ein góð heimarókt og góð rókt á stovnum, heilsuverkið væl virkandi. Men hövuðsgrundarlagið er tað fíggjarliga

Í Føroyum í dag eru eftirlønarskipanirnar ógvuliga ymiskar. Fyritreytin fyri at fólk kunnu hava nøktandi lívsvirðið eisini í ótíðum er, at tað fíggjarliga grundarlagið er á einum støði, hvar pensionisturin ikki skal hava ampa av, um peningur er til tær mest neyðugu dagligu útreiðslurnar.

Í dag hava føroyingar vanligar hesar eftirlønarmøguleikar:

1. Fólkapensión frá 67. ári ella um onnur inntøka er, frá 70. ári.
2. Nakrir føroyingar fáa harumframt krígspensión.
3. Umleið 1/3 av føroyingum fáa ella gjalda til aðra eftirlønarskipan.
4. Nøkur royna ella hava roynt at spara upp til egna eftirløn.
5. Frá 1997 skal hartil koma eftirlønir frá sokallaða samhaldsfasta.

Í londunum rundan um okkum, sum vit vanligar laga okkara viðurskipti eftir, hava politikarar í eina tíð tosað um, at eftirlønarmót-fer vanligar fólkapensiónir ikki at røkka, tí alt fleiri gerast gomul – livialdurin hækkar – og í mun hertil verða alt færri at gjalda hesa fólkapensión, sum tí ikki fer at kunna hækka, men kanska tvørturímóti.

Tí er neyðugt við øðrum

loysnum. Um einki hendir og støðan í dag heldur fram í eini 10–15 ár, so fáa vit umleið 1/3 av fólkapensiónistum, sum vera væl fyri fíggjarliga, meðan restin verður minni væl fyri og nøkur vera heilt illa fyri. Hetta verður støttasamfellið umaftur, sum vit nú áttu at verið sloppin frá.

Samhaldsfasti er tíverri illa viðfarin av okkara politikarum, og vónandi fær hann loyvi til at koma at virka í 1997, men henda eftirløn má mennast munda, skal hon fáa tað ávirkan, sum ætlað var.

Nú er einki orð sagt um skattir og eftirløn. Í prinsippinum er øll inntøka skattskyldug, men líka so neyðugt tað er við einum trygdarmeti fyri pensionist-ar, líka so greitt er tað, at vanligu pensiónsupphæddirnar, sum metast at vera lægsta sosiala inntøkumark, ikki eiga at bera skatt.

Nøkur fólk hava ráð til sjálvi at gjalda sína eftirløn, men tey eru ov fá. Tað er tí ein uppgáva hjá politikarunum at leggja so til rættis, at øll koma at fá eina eftirløn, sum nøktar teirra gerandisdag. Helst má ein veruligur reformur til á hesum økinum.

Javnaðarflokkurin, sum framdi fólkapensiónina og samhaldsfasta eftirlønina við lóg, fer framvegis at

virka fyri betran á hesum økinum, soleiðis at vit fáa eina nøktandi eftirløn og ein enn meira positivan og mennandi eldrapolitikk í framtíðini.

Eingin flokkur hevur sum

javnaðarflokkurin virkað fyri betri korum hjá fólkapensiónistum.

Veljið tí javnaðarflokk.

Birgir Mohr

Fiskavirking

Ein spegilsmynd av borgarligum politikki

Fiskavirking, soleiðis sum hon verður umsitin, er ímyndin av sambands- og fólkaflakspolitikki sum hann í roynd og veru er

So lægi tað ljóðar, so gongur tað sum rósasúpan í Sandoynni, at tað er undirritaði, sum hevur ábyrgdina av at einki virksemt er í Sandoynni í løtuni.

Faðirinn at hesum tvætti er sagdur at vera John Petersen, lógtingsmaður og fyrrverandi landsstýrismaður, sum tó tókst at hava litið skil fyri málsøkinum, sum hann umsat, og tí av mongum hildin at vera óheppin ørindadrangur hjá ávisum embætismanninum í Tinganesi.

Men, at henda søgan um flakavirkini í Sandoynni er heilaspuni og beinleiðis ósonn, tykist ikki at nerva John Petersen, tí hon er ætlað at tæna einum ávisum endamáli, og tað endamálið er ikki torført at geia.

Og fyri at tað ikki skal vera lygn, so roynir hann at sáða niður í fólk, at tað, at tvey virkir vórðu latin upp í Suðuroynni var tí, at tveir suðuroyartingmenn lovaðu bæði bál og brand um ikki so var, og tilfíkt gjørdi Jógván Adolf ikki, tí hann svav í tímanum!

Hevur nakar hoyrt makan til óndsinnaðan heilaspuna?

Nei, John Petersen – tú sigur aftur ósatt – og handan óvanan hevur tú fingið síðan tú kastaði teg í fœvningin á fólkaflakkinum – tí tað var als ikki nøkur politisk hótta, sum ávirkaði at virkið á Tvøroyri og tað í Vági hildu fram, men ein ísakuld, kensluleys meting av einari nevnd, sum í høvuðsheitunum er samansett av monnum úr teimum mannvondum flokkunum – sambands- og fólkaflakkinum.

Sannleikin um flakavirkini er í stuttum tann, at tað kundi vera fullkomiliga líkamikið, um tey vórðu sanerað undir einum ella tey vórðu sanerað hvørt sær, tí bankarnir áttu tey og kundu gera við tey, sum teimum lysti! Og tað gjørdi teir eisini!

Vónin hjá fólkaflakkinum um at tey skuldu sanerað hvørt sær og síðani handast teimum gomlu eigarunum aftur, bar onga leið, tí bankarnir vórðu stutt og greitt ikki áhugaði fyri tí. Teir vildu einans hava tey virkir opin, sum lógu høgligast fyri – og sum teir og teirra viðhaldsmenn og arbeiðsgevarar ynsktu. Og teir vórðu sjálvandi valdir

úr sambands- og fólkaflakkinum.

Tí gjørdist eisini Fiskavirking eitt vónbrot – ja, sjálv ímyndin av tí politikki, sum hesir flokkar standa fyri – nevniliga at traðka tey veikaru í samfelagnum undir fótum.

Eg havi sanniliga barst fyri at virkini í oynni skuldu lata upp aftur, men tíverri hevur tað higartil verið utan úrslit.

Eg havi eisini saman við øðrum úr javnaðarflokkinum lagt fullfíggjað uppskot fyri stjóran í Fiskavirking um eina loysn viðvíkjandi hesum; men alt er strokið av borðinum.

Men eg eri ikki givin enn, og eg ætli mær heldur ikki at gevast! Tí er tað eisini fullkomiliga burturvið at geva mær skuldina fyri, at virksemt í Sandoynni steðgaði upp, tí eg havi altíð – eftir førimuni – barst fyri at skapa virksemt í hesari oyggj – og eg haldi ikki, at mín lutur hevur ligið eftir. Eg havi í hvussu so er roynt.

Og tað er heldur ikki mín skuld, at menn ikki royndust menn, tá ið tað galt um at halda orð og givin lyftir; tí, tað vart týðiliga og greitt sagt

og ofta endurtikið í fjølmiðlunum, at tað skuldi í minsta lagi vera eitt virki opið í hvørjari sýslu.

At menn kortini eru so lítlið at sær kommir, at teir als ikki standa við síni orð er harmiligt og ikki sørt avdúkaði!

Tí hevði tað verið ynskiligt at handa nevndin í Fiskavirking ássannaði hetta og fór haðani fyri at geva øðrum, sum kundu sýnt meira menniskjaligan atburð, rúmd.

Formaðurin í sambandsflokkinum, sum eisini er næstformaður í Fiskavirking, og hansara fylgisneytar hava í hvussu so er ikki í verki sýnt, at teir hava teir eginleikarnar.

Teimum dáma betri at jarðleggja eina heila sýslu og hungra fólkið, ið har búleikast!

Edmund Joensen hevur snøgt sagt einki gjørt fyri at skapa nakað sum helst í Sandoynni. Tí er tað eisini ógvuliga margháttligt, um nakar í Sandoynni seir álit ið á sambandsflokk.

Jógvan A. Johannesen, vaelevni javnaðarflokksins í Sandoyar valdømi

